

PRIVREDNI SUD HRVATSKE

Presuda br. II Pž-2894/89-4 od 9. 01. 1990.

Vijeće: mr. Veljko Vujović, mr. Pave Dević, prof. dr. Branko Jakaša

**PRIJEVOZ STVARI KAMIONOM — PREDAJA TERETA
OSOBI KOJA KAO PRIMALAC NIJE NAVEDENA U
TOVARNOM LISTU — PLAĆANJE VOZARINE — PRIMJENA
CMR-a**

CMR se primjenjuje u prijevozu cestom, koji se vrši uz naplatu vozarine i kod kojeg se mjesto predaje i preuzimanja tereta nalaze u različitim državama — Vozar je dužan predati teret osobi koja je kao primalac navedena u tovarnom listu — Pošiljalac ima pravo naknadnim uputstvom brodaru mijenjati primaoca — Primalac preuzimanjem tereta postaje obvezan platiti vozarinu — Ukoliko je pošiljalac u ovom pogledu mijenjao osobu primaoca, treba pretpostaviti da osoba koja je primila teret, a nije kao primalac navedena u tovarnom listu, radi u ime primaoca koji je u toj ispravi naveden — Pod ovim uvjetom vozarinu je dužna platiti osoba koja je kao primalac navedena u tovarnom listu, a ne ona kojoj je teret stvarno predan.

Cestovni vozar je na odredištu predao teret osobi koja u tovarnom listu nije bila navedena kao primalac. Spor je nastao zbog plaćanja vozarine. Tužitelj, vozar, smatra da vozarinu mora platiti osoba koja je teret stvarno primila i to na temelju odredaba CMR — konvencije.

Prvostepeni sud je tužbeni zahtjev odbio, a drugostepeni je tu presudu potvrdio.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga iz čl. 365. st. 2. ZPP ovaj drugostepeni sud je utvrdio da je presuda pravilna i zakonita.

Presuda je donesena u postupku u kojem nije počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. ZPP, a na potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje prvostepeni sud je pravilno primjenio materijalno pravo, i to odredbe CMR, kada je prihvatio tužbeni zahtjev.

CMR se primjenjuje na sporni odnos među strankama s obzirom da spor proističe iz naplatnog ugovora za prijevoz robe cestom na vozilima, a mjesto preuzimanja robe na prijevoz prema ugovoru i mjesto odredišta nalaze se u dvije različite zemlje, od kojih je barem jedna zemlja ugovornica (čl. 1. st. 1. CMR-a).

Obveza primaoca stvari na platež prevoznine temelji se na odredbi čl. 13. st. 2. CMR.

Prijevoznik je obvezan predati robu osobi koja je kao primalac navedena u tovarnom listu. U spornom slučaju kao primalac u tovarnom listu broj 1620 od 7. XII 1987. naveden je »Jugotrade«, dok je prijevoznik stvari faktički predao tuženiku.

Osoba primaoca navedena u tovarnom listu može se mijenjati naknadnim uputstvom osobe ovlaštene na raspolaganje robom.

Takav zaključak proizlazi iz odredbe čl. 12. st. 1. CMR-a, prema kojoj pošiljalac ima pravo raspolaganja robom, a napose ima pravo zahtijevati da prijevoznik u toku prijevoza između ostalog izruči robu drugom primatelju različitom od onoga koji je označen u tovarnom listu.

Primalac robe može sam preuzeti robu, a može i ovlastiti drugu osobu da to učini u njegovo ime. U slučaju kada prijevoznik preda robu osobi koja nije u tovarnom listu navedena kao primalac, pretpostavlja se da je ta osoba preuzela u ime primaoca kao njegov zastupnik.

Ukoliko prijevoznik tvrdi da je osoba kojoj je roba predana drugi primatelj i slijedom toga obvezna na platež prevoznine (čl. 13. st. 2. CMR-a), tada je dužan dokazati da se pošiljalac koristio pravom iz čl. 12. st. 1. CMR-a i zahtijeva od prijevoznika da robu izruči »drugom primatelju«.

S obzirom da tužitelj takav dokaz nije pružio, a iz iskaza saslušano svjedoka Černe Damira, radnika špeditera koji je organizirao prijevoz robe u ime pošiljaoca, proizlazi da takav naknadni zahtjev nije pošiljalac dao, to se ima smatrati da je tuženik u spornom slučaju robu preuzeo od prijevoznika kao zastupnik primaoca navedenog u tovarnom listu (firme »Jugotrade«) i da slijedom toga nije obvezan na platež prevoznine, pa samim time niti pasivno legitimiran u ovom sporu.

Cijeneći da iz navedenih razloga nisu ostvareni žalbeni razlozi kao ni razlozi na koje ovaj drugostepeni sud pazi po službenoj dužnosti valjalo je temeljem čl. 368. ZPP-a odbiti žalbu tužitelja kao neosnovanu i potvrditi presudu prvostepenog suda.

Pave Dević

Summary

CARRIAGE OF GOODS BY TRUCK — DELIVERY TO A PERSON NOT NAMED AS CONSIGNEE IN THE WAYBILL — FREIGHT PAYMENT — APPLICATION OF THE INTERNATIONAL CONVENTION ON CARRIAGE OF GOODS BY ROAD (CMR)

International Convention on Carriage of Goods by Road (CRM) applies to the carriage of goods by road which includes freight payment and where the place of receipt and the place of delivery of goods are in different countries. The carrier is obligated to deliver the goods to a person named as consignee in the waybill — The consignor is entitled to subsequently instruct the carrier to deliver the goods to another person. By taking the delivery, the consignee becomes obligated to pay the freight — If the consignor has not changed the name of consignee, it should be presumed that the person who actually received the goods, though not named as consignee in the waybill, was acting on behalf of the consignee named in the waybill. The consignee named in the waybill is obligated to pay the freight, and not the person to whom the goods were actually delivered.